25-мӗш çул тухать. Хакӗ 15 пус.

1942
ОКТЯБРЬ
13
ЫТЛАРИКУН
239 (6174) №

Чӑваш Коммуни

Пӗтӗм тӗнчери пролетарисем, пӗрлешӗр!

ВКП(б) ОБКОМӖПЕ
ШУПАШКАР ХУЛА КОМИТЕЧӖН,
ЧАССР ВЕРХОВНЫЙ СОВЕЧӖН
ТАТА ШУПАШКАР ХУЛА СОВЕЧӖН
ХАÇАЧӖ

Финанс ӗçне фронт ыйтнӑ пек туса пырар

Промышленноçри рабочисемпе работницӑсем фронта ытларах хӗçпӑшал, боеприпассем туса парассишӗн, ялхуçалӑхӗнчи колхозниксемпе колхозницӑсем тырпул, аш-какай, пахча-çимӗç парассишӗн кӗрешеççӗ. Çак йывӑр та ответлӑ вӑхӑтра пирӗн финанс работникӗсем те çӗршыв оборонишӗн пысӑк ӗç тӑваççӗ, вӗсем халӑх хуçалӑхӗпе Хӗрлӗ Çара кирлӗ укçа-тенкӗне пухса парса тӑраççӗ.

Пӗтӗм Союзри социализмлӑ ӑмӑртӑва хутшӑнса, пирӗн Чӑваш республикинчи финанс работникӗсем хӑйсен ӗçне лайӑхлатрӗç, государствӑн 1942 çулти бюджетне тултарассишӗн çине тӑрса кӗрешеççӗ. Республика виççӗмӗш кварталта укçа-тенкӗ пухмалли плана ытлашшипех тултарчӗ, çӗршыва планран ирттерсе темиçе миллион тенкӗлӗх ресурссем пачӗ. Сӑмахран, халӑхран укçа-тенкӗ пухас плана 108,3 процент, государствӑпа кооператив предприятийӗсенчен тата организацисенчен тупӑш илмелли плана 103,2 процент тултарнӑ. Ялсенче ялхуçалӑх налогне, заем укçине, окладлӑ страховани укçине пухас ӗç ӑнӑçлӑн пырать. Çак тӗслӗхсем вӗсем пирӗн колхозниксемпе колхозницӑсем, тӑшмана çӗнтерес тесе, тӑван Хӗрлӗ Çара пур енӗпе те хӑватлӑн пулӑшнине кӑтартса параççӗ. Çакӑнпа пӗрлех вӑл тӗслӗхсем тӑваттӑмӗш кварталта татах та лайӑхрах ӗçлеме финанс работникӗсем валли условисем пурри çинчен калаççӗ.

Укçа-тенкӗ пухас ӗçӗн ӑнӑçлӑхне халӑх хушшинче массӑллӑ ӑнлантару ӗçне анлӑн туса пыни, çак ӗçе ялти актива таччӑн хутшӑнтарни татса парать. Финанс работникӗсен социализмлӑ ӑмӑртӑвне тивӗçлипе организациленӗ районсем укçа-тенкӗ пухас ӗçӗн хӑвӑртлӑхӗсене уйӑхран уйӑха ӳстерсе пычӗç, çапла майпа 3-мӗш квартал планне чылай ирттерсе тултарчӗç. Халӑхран укçа-тенкӗ пухас плана Çӗрпӳ районӗ 139 процент, Шӑхасан районӗ 126 процент, Елчӗк районӗ 125 процент тултарчӗç. Малтанхи кварталсенче юлса пынӑ Канашпа Çӗмӗрле районӗсем те виççӗмӗш кварталта лайӑхрах ӗçлерӗç.

Анчах çав вӑхӑтрах республикӑри хӑшпӗр районсем укçа-тенкӗ пухас тӗлӗшпе çителӗксӗр ӗçлеççӗ-ха. Куславккапа Первомайски районсем (райфо заведующийӗсем Тарасовӑпа Иванов юлташсем) 3-мӗш кварталти финанс планне тултарайман.

Финанс работникӗсен пысӑк ӗçӗсенчен пӗри вӑл — иртнӗ кварталсенче пухса çитерейменн парӑмсене татасси. Парӑмсем пухӑнса пыни пӗр пек ӗçлеменнинчен, пӗрре хыпӑнса ӳкнинчен, тепре чарӑнса ларнинчен килет. Пӑрачкав районӗнче, сӑмахран, 3-мӗш квартал пуçламӗшӗнче укçа-тенкӗ пухас тӗлӗшпе питех те начар ӗçленӗ. Квартал вӗçленес умӗн çеç хыпӑнса ӳксе, çӑмӑллӑнрах пуçтарӑнакан тупӑшсене (подоходнӑй налог, ялхуçалӑх налогӗ) ытларах пухнӑ, çав вӑхӑтрах культсбор, вӑрçӑ вӑхӑтӗнчи налога пухассине манса хӑварнӑ. Çавна пула Пӑрачкав районӗ 3-мӗш квартал планне тултарайман тата 300 пин тенкӗлӗх ытла парӑма кӗнӗ.

Укçа-тенкӗ пухас тӗлӗшпе пӗр пек хӑвӑртлӑхсемпе ӗçлеменни Йӗпреç, Октябрьски т. ыт. районсенче та палӑрать.

Асӑннӑ районсенчи финанс оргӑнӗсен тата перекет касси работникӗсен задачи—иртнӗ кварталти парӑмсене татасси, 1942 çулта укçа-тенкӗ пухас плана ӑнӑçлӑн тултарасси пулать. Çак ӗçре финанс оргӑнӗсене парти райкомӗсемпе райсовет исполкомӗсем пулӑшма тивӗçлӗ. Вӗсен укçа-тенкӗ пухас ӗçе вӑхӑтран вӑхӑта мар, пӗр чарӑнмасӑр кашни кун ертсе пырас пулать.

Республикӑри финанс работникӗсем умӗнче тӑваттӑмӗш кварталта татах та пысӑкрах задачӑсем тӑраççӗ. Мускав финанс отделӗн работникӗсен чӗнӗвне йышӑнса, Чӑваш республикинчи финанс оргӑнӗсем укçа-тенкӗ пухас тӗлӗшпе çӗнӗ обязательствӑсем илчӗç: ноябрӗн 7-мӗшӗ тӗлне ялхуçалӑх налогне, окладлӑ страховани, заем укçине ялсенче пӗтӗмпех пухса çитерме, ирӗклӗ страховани ӗçӗ юлса пынине пӗтерме, юлашки кварталти финанс планне 50 процентран кая мар тултарма пулчӗç. Çак пысӑк обязательствӑна пурнӑçласси районсемпе хуласенчи финанс оргӑнӗсен пӗрремӗш чыслӑ задачи пулса тӑрать. Çав вӑхӑтрах государство тупӑшӗсене пухас тӗлӗшпе те ӗçе чылай хӑвӑртлатмалла пулать, оборот налогне тата тупӑшсенчен тухакан укçа-тенкӗне пухассине манса хӑварма юрамасть. Государство тупӑшӗсене пухас ӗçе лайӑхлатас пулсан, госдоход инспекторӗсен таварсем потребитель патне мӗнле хӑвӑртлӑхпа çитнине пӗрмаях тӗрӗслесе тӑмалла, суту-илӳ организацийӗсем таварсене мӗнле кӳрсе тӑнине сӑнамалла.

Совет çӗршывӗнчи ӗççыннисен аслӑ уявӗ—Октябрьти Социализмлӑ Аслӑ революци 25 çул тултарни çывхарса килет. Финанс работникӗсем, уяв ячӗпе хӑвӑр çине илнӗ обязательствӑна пӗтӗмпех пурнӑçлассишӗн, укçа-тенкӗ пухас плана кашни район, кашни ялсовет тӑрӑх, пур тӳлевсем енӗпе те тултарассишӗн кӗрешӗр.

Районри ялхуçалӑх выставкинче пулма хатӗрленеççӗ

ИШЛЕЙ. Районри колхозсем ялхуçалӑх выставкинче паха тӗслӗхсем кӑтартса пама хатӗрленеççӗ. Шурча ялсоветӗнчи «Самолет» колхозри «Серка» ятлӑ кӗсрепе унӑн «Светлана» ятлӑ тихине районри ялхуçалӑх выставкинче пулма кандидата тӑратнӑ. Ку колхозӑн сӗт-çу ферминчи доярка Микушкина юлташ сӑвакан «Чернок» ӗне те ялхуçалӑх выставкин участникӗ пулма тивӗç илнӗ. Микушкина юлташ ӗнене симӗс курӑк тата кашни кунах 3-шер килограмм çӑнӑх парса тӑрантарса пынӑ. Çапла вара вӑл талӑкра 17-шер литр сӗт суса илме пултарнӑ. Пӗтӗмпе кӑçал «Чернок» ӗнерен 2.050 литр сӗт суса илнӗ.

Çавнашкалах Сыпайкасси ялсоветӗнчи Свердлов ячӗпе тӑракан колхоз «Красулька» ӗнене выставкӑна тӑратма палӑртнӑ. Ку ӗне, ӑратлӑ мар пулсан та, кӑçал 1.620 литр сӗт панӑ. Ялсоветӗнчи «Труд» колхозри сысна ферми кӑтартуллӑ ӗçлесе пырать. «Нина» сысна аминчен çулленех 21 çӑвӑр илеççӗ.

Çӗнъял Покровски ялсоветӗнчи «Синьялы» колхозри А. Леонтьев юлташ пахча-çимӗç бригадин бригадирӗ пулса темиçе çул хушши ӗçлет ӗнтӗ. Унӑн бригади пысӑк мар пулин те, ӗçӗсем мухтава тивӗçлӗ. Бригада кӑçал 0,75 гектар çинчи çырла пахчинчен 3.278 килограмм çӗрçырлипе хӑмлаçырли пухса илнӗ, гектартан 300 центнер купӑста тунӑ. Çапла вара колхоз сад пахчинчен 200 пин тенкӗ тупӑш илнӗ.

Колхозӑн 132 рамӑллӑ парник пур. Кӑçал мартпа апрель уйӑхӗсенчех парникре симӗс сухан тата хӑяр туса илнӗ, ӑна сутса пиншер тенкӗ тупӑш илнӗ.

Кӑçал колхоз çӗнӗрен теплица тӑвать. Ун валли кирлӗ материалсене хатӗрлесе çитернӗ. Теплицӑна тума çак кунсенчех тытӑнаççӗ. Сад ӗçӗн бригадирне лайӑх ӗçленӗшӗн районри ялхуçалӑх выставкин участникӗ пулма палӑртнӑ.

П. ЛУКИН.

Хастарлӑн ӗçлеççӗ

ВӐРНАР. Иртеменкассинчи «Победа» колхозри иккӗмӗш бригада колхозрачи лайӑх ӗçлекен бригада шутланать. Бригадӑри колхозниксем Октябрь уявӗ умӗнхи социализмлӑ ӑмӑртӑва хутшӑннӑранпа пысӑк ӗçсем туса ирттерчӗç. Колхозниксем тӑрӑшса ӗçленине пула 6 гектар çинчи çӗрулмине чи малтан кӑларса пӗтернӗ. Стахановецсем А. Тихонова, А. Данилова, Ф. Зайцева, М. Кротова хӑйсен нормине 300 процент ытла тултарса ӗçленӗ, куллен 5-шер ӗçкунӗ илнӗ. Колхозниксем тӑрӑшса ӗçленӗ май пахча-çимӗçсене пӗтӗмӗшпех пуçтарса кӗртнӗ.

Махорка пуçтарса кӗртнӗ чухне А. Кротова колхозница пӗр пин кӑк табак касас вырӑнне 5 пин тӗп касса пуçтарнӑ. Халӗ бригадӑри колхозниксем авӑн çапнӑ çӗрте те хастарлӑн ӗçлеççӗ.

Н. ОРЛОВ.

Ялхуçалӑх çулталӑкне ӑнӑçлӑн вӗçлессишӗн

ÇӖМӖРЛЕ. (**«Чӑваш Коммуни» корр.**). Мыслецри «Ударник» колхоз иртнӗ çулсенче кайра пыракан колхозсенчен пӗри пулнӑ. Вӑл тырпула вӑхӑтра пуçтарса кӗртеймен, государство умӗнчи обязательствӑсене те срокра пурнӑçласа пыраймань.

Юлашки çулталӑк хушшинче колхозра пысӑк улшӑну пулса иртрӗ. Вӑл халь районра малта пыракан колхозсен шутӗнче тӑрать. Çакӑ вӑл чӑн малтанах колхоз руководствинчен килнӗ. Отечественнӑй вӑрçӑ участникӗ Ключков юлташ хӑйне правлени председательне суйланӑ хыççӑнах пӗтӗм ӗçе фронт ыйтнӑ пек туса пыма тытӑннӑ. Вӑл куллен колхозниксене пӗтӗм вӑйхала хурса ӗçлеме чӗннӗ. «Эпир тылра лайӑх ӗçлени, вӑйлӑ тырпул туса илни тӑван Хӗрлӗ Çара пулӑшни пулать, тӑшмана хӑвӑртрах çӗнтерсе тӑкма пулӑшать», тенӗ вӑл колхозниксене. Отечественнӑй вӑрçӑ участникӗ фронтри боевой эпизодсем çинчен, хӑй куçӗпе курнӑ тӑшманӑн ирсӗр ӗçӗсем çинчен каласа панӑ. Çаксем пурте колхозниксен ӗçри хастарлӑхне хӑпартнӑ, вӗсен тӑшмана курайманлӑхӗ ӳснӗ.

Колхоз уйри тырпула вӑхӑтра пуçтарса кӗртрӗ. Кӗр тыррисене акас, йӗтӗн-кантӑр татса пуçтарас, çӗрулми кӑларас тата пахча-çимӗç пуçтарас ӗçсене те ӑнӑçлӑн вӗçлерӗ. Колхоз членӗсем Октябрь уявӗ умӗнхи социализмлӑ ӑмӑртӑва хутшӑнса хӑйсем çине аван çапас ӗçе октябрӗн 20-мӗшӗччен вӗçлеме, государство умӗнчи обязательствӑсене парса татма пулнӑччӗ. Ку обязательство халӗ ӑнӑçлӑн пурнӑçланса пырать. Октябрӗн 8-мӗшӗ тӗлне колхоз пӑрçа, сӗлӗ, урпа çапса пӗтерчӗ, халӗ ырашпа тулӑ çапаççӗ, ку та октябрӗн 15-мӗшӗччен çапӑнса пӗтет. Колхоз государство умӗнчи обязательствӑсене те чылай енӗпе парса татнӑ, кӑçалхи çулшӑн, акӑ, тырӑ памалли плана тултарнӑ, пахча-çимӗçсем, çӗрулми парса татнӑ.

— Колхозниксем ӗçе пысӑк хаваслӑхпа хутшӑнаççӗ. Вӗсем хушшинче обязательнӑй йӗркепе тумалли ӗçкунӗсен минимумне пурнӑçласа пырайманнисем çук,—тет колхоз председателӗ Ключков юлташ.—Çавӑнпа ӗнтӗ кӑçал эпир тырпула вӑхӑтра пуçтарса кӗртрӗмӗр, пӗтӗм ӗçе хӑвӑрттӑн туса пыма тӑрӑшатпӑр. Эпир кӑçал ялхуçалӑх çулталӑкне ӑнӑçлӑн вӗçлӗпӗр тесе шанатпӑр.

«Ударник» колхоз членӗсем хӑйсен ялсоветӗнчи Сталин ячӗпе тӑракан колхозпа ӑмӑртӑва тухнӑ. Çак ӑмӑртура та вӗсем кӑçал малти вырӑна йышӑнассишӗн кӗрешеççӗ.

Х. ЛИСИН.

Выльӑх-чӗрлӗх ӗрчетес плана ӑнӑçлӑн пурнӑçланӑ

Канаш районӗнчи колхозсем, Октябрь уявӗ умӗнхи социализмлӑ ӑмӑртӑва активлӑн хутшӑнса, çак иртнӗ икӗ эрне хушшинче выльӑх-чӗрлӗх ӗрчетес ӗçре пысӑк çитӗнӳсем турӗç. Районри колхозсен фермисенче выльӑхсен йышӗ нумай хутшӑнчӗ. Октябрӗн 5-мӗшӗ тӗлне район ӗне-пӑрусем, сыснасемпе сурӑхсем ӗрчетмелли 1942 çулти государство планне ирттерсе пурнӑçларӗ. Паянхи куна колхозсен фермисенче майракаллӑ шултӑра выльӑхсен хисепӗ планпа пӑхнинчен 189 пуç ытларах, сыснасен хисепӗ 605 пуç, сурӑхсен хисепӗ 90 пуç ытларах.

Паянхи кун тӗлне 39 колхоз пур йышши выльӑхсем енӗпе те плана ирттерсе пурнӑçларӗç. Выльӑх-чӗрлӗх ӗрчетес плана пурнӑçласа çитермен колхозсен шутӗнче 8 колхоз çеç тӑраççӗ.

Сиккассинчи Шмидт ячӗпе тӑракан колхозӑн ферминче план тӑрӑх кӑçал ӗне-пӑрусем 70 пуç пулмалла пулсан, халӗ фермӑра ӗне-пӑрусем 104 пуç, «Хӗрлӗ çӑлтӑр» колхозӑн ферминче 90 пуç ӗне-пӑру пулмалла пулсан, вӗсен паянхи кун 120 пуç пур. Çавӑн пекех «Красный Октябрь», Йӑлмаччари «Майӑн 1-мӗшӗ» колхозсен фермисенче те кӑçал выльӑх-чӗрлӗхсен хисепӗ планпа пӑхнинчен чылай нумайрах.

Районри колхозсен фермисене юлашки икӗ эрне хушшинче 431 пуç сысна хушӑннӑ. Сысна ӗрчетес плана районри 4 колхоз çеç пурнӑçласа çитереймен. Нумай колхозсем сысна ӗрчетес тӗлӗшпе пысӑк ӳсӗмсем турӗç. Сталин ячӗпе тӑракан колхоз кӑçал хӑйӗн ферминче планпа пӑхнинчен икӗ хут ытларах сысна тытса усрать. План тӑрӑх вӗсен ферминче сыснасен хисепӗ 80 пуç пулмалла, çамрӑк çӑвӑрсене лайӑх пӑхса усранӑ май, кӑçал фермӑра сыснасен хисепӗ 160 пуça çитнӗ. Çавӑн пекех «Мотор» колхоз та хӑйӗн ферминче кӑçал сыснасене планпа пӑхнинчен 90 пуç, Каганович ячӗпе тӑракан колхоз 74 пуç, Шмидт ячӗпе тӑракан колхоз 60 пуç, Доронин ячӗпе тӑракан колхоз 26 пуç ытларах тытса усраççӗ. Ку колхозсем тата районри ытти чылай колхозсем те выльӑх-чӗрлӗхсен хисепне ӳстерессишӗн вӑрçӑ вӑхӑтне тивӗçлӗ пек ӗçлеççӗ.

Сентябрӗн 20-мӗшӗ тӗлне районри колхозсен фермисенче пурӗ 1.140 пуç сурӑх хутшӑннӑ. 1942 çулхи государство планӗ тӑрӑх районӑн 3.859 пуç пулмалла пулсан, октябрӗн 5-мӗшӗ тӗлне районри колхозсен фермисенчи сурӑхсен хисепне 3.940 пуçа çитернӗ. Сурӑхсем ӗрчетмелли плана районра пӗр Ильич ячӗпе тӑракан колхоз çеç пурнӑçласа çитермен. Нумай колхозсем ку тӗлӗшпе юлашки кунсенче çине тӑрса ӗçлерӗç. «Красный путиловец» колхоз çак кунсенче 47 пуç сурӑх, «Первое мая» колхоз 56 пуç, Чапаев ячӗпе тӑракан колхоз 42 пуç, Киров ячӗпе тӑракан колхоз 75 пуç сурӑх илсе хӑйсен фермисенче сурӑхсен шутне тултарчӗç.

Районри пур колхозсем те Октябрь уявне выльӑх-чӗрлӗх ӗрчетес ӗçре пысӑк çитӗнӳсем тунипе кӗтсе илеççӗ, кашни колхозах выльӑх-чӗрлӗх енӗпе районри ялхуçалӑх выставкин — участникӗ пулма тӑрӑшать. Уяв умӗнхи социализмлӑ ӑмӑрту анлӑн сарӑлса пырать. Колхозсем выльӑхсен витисене хӗле хатӗрлеççӗ, ӑшӑтаççӗ, ремонтлаççӗ. Силос хывас плана район 110,5 процент пурнӑçланӑ. Нумай колхозсем силос хывас плана ирттерсе пурнӑçланӑ пулсан та, халӗ татах 500 тонна силос хывса хӑварассишӗн ӑмӑрту пырать.

Районри çӗрӗç пайӗнче ӗçлекенсем (заведующийӗ Орлов юлташ) 1942 çулта выльӑх-чӗрлӗх ӗрчетмелли государство планне пурнӑçлас тӗлӗшпе çине тӑрса ӗçлеççӗ, колхозсене конкретлӑн ертсе пыраççӗ.

Л. НИКОЛАЕВ.

Октябрь уявӗ умӗнхи социализмлӑ ӑмӑрту

Уяв тӗлне çулталӑкри плана тултаратпӑр

ЙӖПРЕÇ, октябрӗн 12-мӗшӗ. (**Телефонпа**). Пирӗн леспромхоз виççӗмӗш кварталта ытти кварталсенчинчен чылай лайӑхрах ӗçлерӗ: вӑрман хатӗрлес плана 183 процент, турттарас плана 265 процент тултарчӗ. Леспромхоз коллективӗ çак çитӗнӗве Октябрь уявӗ умӗнхи социализмлӑ ӑмӑртӑва хутшӑнса турӗ.

Чугунçул транспорчӗ валли вутӑ хатӗрлемелли виççӗмӗш квартал планне леспромхоз хатӗрлес енӗпе 128 процент, турттарас енӗпе 173 процент тултарчӗ. Районсенчен Йӗпреç, Шупашкар тата Октябрьски районсем малта пыраççӗ. Вӗсем иртнӗ кварталти задание пур ӗçсем тӑрӑх та ирттерсе тултарчӗç. Пӗр Канаш районӗ çеç хатӗрлев енӗпе плана тултараймарӗ. Канаш районӗ юлса пыни райсовет исполкомӗ ӗç вӑйӗ çаплах çителӗксӗр панинчен килет.

Октябрь уявне тивӗçлипе кӗтсе илме хатӗрленнӗ май, вӑрманта ӗçлекенсем çӗнӗ обязательство илчӗç: вӗсем чугунçул валли вутӑ хатӗрлемелли çулталӑкри плана ноябрӗн 7-мӗшӗ тӗлне тултарма пулчӗç. Çак обязательствӑна пурнӑçлассишӗн халӗ кашни ӗçлекен тимлӗн кӗрешет. Вӑрманта ӗçлекенсенчен август уйӑхӗнче 87 стахановец пулнӑ пулсан, сентябрьте вӗсен йышӗ 161 çынна çитрӗ. Октябрьте рабочисенчен пурте тенӗ пекех стахановла ӗçлеме пуçларӗç. Октябрьски районри «Çӑлтӑр» колхозран пынӑ А. Грободелова юлташ вутӑ турттарнӑ çӗрте ӗçлесе нормӑна 2 хут ирттерсе тултарать. Стахановла ӗçӗн пысӑк тухӑçлӑхне Йӗпреç районӗнчи партин 17-мӗш съездӗ ячӗпе тӑракан тата «Хӗрлӗ Çӑлтӑр» колхозсен членӗсем В. Чураковпа В. Ефремов юлташсем кӑтартаççӗ. В. Чураков юлташ, сентябрь уйӑхӗнче 158 кубометр хатӗрлесе, 1.354 тенкӗ, В. Ефремов юлташ, 128 кубометр турттарса тухса, 723 тенкӗ ӗçлесе илчӗç.

Стахановла ӗçлекенсен хисепӗ уяв умӗнхи кунсенче ӳснӗçемӗн ӳссе пырать.

П. ФЕДОРОВ,
Леспромхоз директорӗ.

Станци хӗле кӗме хатӗрри çинчен паспорт илнӗ

ÇӖМӖРЛЕ. (**Хамӑр корр.**). Октябрь уявӗ умӗнхи социализмлӑ ӑмӑртӑва хутшӑнса, чугунçул станцийӗн коллективӗ хӑйӗн ӗçне палӑрмаллах лайӑхлатрӗ. Хӑй илнӗ обязательствӑсене коллектив чыслӑн пурнӑçласа пырать. Хӗле кӗме хатӗрленес тӗлӗшпе уйрӑмах пысӑк ӗçсем турӗ.

Паянхи кун тӗлне пур çулсене те йӗркене кӗртсе çитернӗ, çулсенчен çуррийӗ лайӑх пахалӑхлӑ шутланать. Станци хӗллене хатӗрри çинчен социализмлӑ паспорт илчӗ.

Çул çинче ӗçлекенсем октябрӗн 15-мӗшӗ тӗлне 400 щит хатӗрлеме пулнӑ. Хальхи вӑхӑта 300 щит хатӗрленӗ те ӗнтӗ.

Октябрь уявӗ умӗнхи ӑмӑртура чылай работниксем тата лайӑхрах ӗçлеме тӑрӑшаççӗ. Çула пӑхса тӑракансем Докунин, Архипов юлташсем хӑйсен участокӗсене яланах питӗ лайӑх пахалӑхпа тытса тӑраççӗ, вӗсен ӗçӗнче пӗр брак та çук. Станци дежурнӑйӗ Потапов, стрелочница Смирнова юлташсем пур поездсене те график тӑрӑх ӑсатса тӑраççӗ.

Варвара Шубаева, Евдокия Пензина, Мария Тишкина, Александра Зубрина т. ыт. стахановкӑсем те ӗçре ырӑ тӗслӗхсем кӑтартаççӗ. Вӗсем çулсене юсас ӗçе кӗске вӑхӑтрах вӗренсе çитнӗ, халӗ кашни харпӑрхӑй тӗллӗн ӗçлет.

АПАТ-ÇИМӖÇ КОМБИНАЧӖСЕМ ӐМӐРТУРА

Районсенчи апат-çимӗç комбиначӗсем Октябрь уявӗ умӗнхи социализмлӑ ӑмӑртӑва хутшӑнса ӗçлесе сентябрь уйӑхӗнче чылай палӑрмалла çитӗнӳсем турӗç.

Уйрӑмӑн илсен, Куславкка районӗнчи апат-çимӗç комбиначӗ (директорӗ Кудрявцев) сентябрь уйӑх планне 23 процент, Вӑрмарти апат-çимӗç комбиначӗ (директорӗ Александров) план 139 процент, Канаш районӗнчи тата Шупашкар хулинчи апат-çимӗç комбиначӗсем плана 121—128 процент тултарса малти вырӑнсене йышӑнчӗç.

Çавӑн пекех иртнӗ уйӑхра Çӗрпӳ, Сӗнтӗрвӑрри районӗсенчи апат-çимӗç комбиначӗсем те аван ӗçленӗ, вӗсем хӑйсен уйӑхри планӗсене 105 процент ытларах тултарчӗç.

Апат-çимӗç комбиначӗсен хӑйсен ӗçне татах та лайӑхлатма тӑрӑшмалла. Продукци пахалӑхне ӳстермелле.

П. КРАСНОВ.

СССР Халӑх Комиссарӗсен Совечӗпе ВКП(б) Центральный Комитетӗнчен

СССР Халӑх Комиссарӗсен Совечӗпе ВКП(б) Центральный Комитечӗ вырӑссен питех те пысӑк ученӑйӗ-аэродинамикӗ, Социализмлӑ Ӗçӗн Геройӗ, СССР Наукӑсен Академийӗн действительнӑй членӗ СЕРГЕЙ АЛЕКСЕЕВИЧ ЧАПЛЫГИН нумай мар вӑхӑт хушши йывӑррӑн чирлесе вилни çинчен тарӑннӑн хурланса пӗлтереççӗ.

СССР СОВНАРКОМӖ,
ВКП(б) ЦЕНТРАЛЬНЫЙ КОМИТЕЧӖ.

ЕЦСПС-па СССР Наркоммясомолпромӗнче

Профессиллӗ Союзсен Пӗтӗм Союзри Центральный Совечӗпе СССР Аш-какай тата Сӗт-çу промышленноçӗн Халӑх Комиссариачӗ хӑйӗн предприятисен тата хатӗрлев организацисен Пӗтӗм Союзри социализмлӑ ӑмӑртӑвӗн 1942 çулти сентябрь уйӑхӗнчи итогӗсене пӑхса тухнӑ.

Сентябрь уйӑхӗнчи ӑмӑртура мала тухнӑ тесе палӑртнӑ районсенчи хатӗрлев конторисем хушшинче пирӗн Чӑваш республикинчи Вӑрмар районӗнчи хатӗрлев контори (Управляющийӗ Зайков юлташ) пур. Асӑннӑ хатӗрлев конторине виççӗмӗш преми памалла тунӑ.

Чӑваш АССР Совнаркомӗнче

Чӑваш АССР Совнаркомӗ топливо хатӗрлес тата турттарса кӑларас тӗлӗшпе пыракан социализмлӑ ӑмӑртӑвӑн 1942 çулхи сентябрьти итогӗсене, çавӑн пекех тата вырӑнти промышленность предприятийӗсемпе промысла кооперацийӗн артелӗсен ӑмӑртӑвӗн çав вӑхӑт хушшинчи итогӗсене пӑхса тухнӑ.

Совнарком çапла йышӑннӑ:

Топливо хатӗрлес тата турттарса кӑларас тӗлӗшпе;

Чӑваш АССР Совнаркомӗн куçса çӳрекен Хӗрлӗ ялавне Çӗмӗрлери «Шутово» ятлӑ торф предприятийӗ аллинче хӑварма (вӑл предприятин директорӗ Храмков, парторгӗ Стронгина, торфком председателӗ Нестин) тата ӑна ӗçре палӑрнӑ рабочисене, инженерла-техникла работниксене тата служащисене премилемешкӗн укçан 10 пин тенкӗлӗх награда пама йышӑннӑ;

вырӑнти топливо промышленноçӗн Çӗрпӳри леспромхозне (директорӗ Кагановский профоргӗ Фомичев) ӗçре палӑрнӑ работниксене премилемешкӗн 10 пин тенкӗлӗх преми пама;

Шупашкар леспромхозне (директорӗ Соколов, парторгӗ Андреев, рабочком председателӗ Артарий, ӗçре палӑрнӑ работниксене премилемешкӗн 5 пин тенкӗлӗх преми пама;

Канаш леспромхозне (директорӗ Лопин, местком председателӗ Андреева) ӗçре палӑрнӑ работниксене премилемешкӗн 5 пин тенкӗлӗх преми пама;

Етӗрне леспромхозне (директорӗ Бритвин, райсовет исполкомӗн председателӗ Агеев) торф предприятийӗн ӗçре палӑрнӑ работникӗсене премилемешкӗн 5 пин тенкӗлӗх преми пама йышӑннӑ;

Топливо хатӗрлес тата турттарса кӑларас тӗлӗшпе сентябрь уйӑхӗнче вырӑнти топливо промышленноçӗн çак леспромхозӗсемпе райлесзагӗсем лайӑх ӗçленине палӑртнӑ: леспромхозсем — Сӗнтӗрвӑрри леспромхозӗ (директорӗ Смирнов), Шӑмӑршӑ леспромхозӗ (директорӗ Гультяев), Улатӑр леспромхозӗ (директорӗ Михеев), райлесзагсем — Комсомольски (директорӗ Белобаев, райсовет исполкомӗн председателӗ Падюков), Первомайски (директорӗ Шеляков, райсовет исполкомӗн председателӗ Смирнов) тата Елчӗк райлесзагӗ (директорӗ Кузнецов, райсовет исполкомӗн председателӗ Тимофеев).

Çакӑнпа пӗрлех Совнарком вырӑнти топливо хатӗрлес тата турттарса кӑларас тӗлӗшпе сентябрь уйӑхӗнче çак предприятисем питӗ япӑх ӗçленине палӑртнӑ: Атӑл лешъенчи торф предприятийӗ, Çӗмӗрле леспромхозӗ, Хӗрлӗ Чутай, Пӑрачкав тата Элӗк райлесзагӗсем, çавӑн пекех тата Чувашдревпромсоюз питӗ япӑх ӗçленине палӑртнӑ

Вырӑнти промышленность тӗлӗшпе

Чӑваш АССР Совнаркомӗн куçса çӳрекен Хӗрлӗ ялавне Альгешеври çатан çыхакан «Басон» фабрика аллинче хӑварма (унӑн директорӗ Егоров, парторгӗ Малькова, фабком председателӗ Федова) тата ӑна ӗçре палӑрнӑ работниксене премилемешкӗн укçан 10 пин тенкӗлӗх награда пама йышӑннӑ.

Вӑрнарти райпромкомбината (управляющийӗ Кузнецов, профоргӗ Евграфов, райсовет исполкомӗн председателӗ Ниткин) ӗçре палӑрнӑ работниксене премилемешкӗн 10 пин тенкӗлӗх преми пама;

Шупашкарти пир-авӑр фабрикине (директор ӗçӗсене туса тӑраканӗ Рохлин, парторгӗ Бердянская, фабком председателӗ Рудняк) ӗçре палӑрнӑ работниксене премилемешкӗн 5 пин тенкӗлӗх преми пама йышӑннӑ.

Сентябрь уйӑхӗнче Шупашкарти уйрӑм çынсем валли атӑ-пушмак çӗлекен мастерской (директорӗ Эпштейн) тата Чкаловски райпромкомбинат (управляющийӗ Хайбулов, райсовет исполкомӗн председателӗ Шарафутдинов) лайӑх ӗçленине палӑртнӑ.

Çакӑнпа пӗрлех Совнарком сентябрь уйӑхӗнче Шупашкар тата Канаш горпромкомбиначӗсем, Шӑмӑршӑ, Первомайски тата Çӗмӗрле райпромкомбиначӗсем питӗ начар ӗçленине палӑртнӑ.

Совнарком тата çакна палӑртнӑ: республикӑн вырӑнти промышленноçӗ сентябрь уйӑхӗнче начар ӗçленӗ, пӗтӗм продукци тата куллен кирлӗ таварсем туса кӑлармалли плана тултарман; йӗлтӗрсем, кашӑксем, каткасем, сӗтелсем тӑвасси уйрӑмах кая юлса пырать, пичкесем, пукансем, супӑнь тата шӑрпӑксем вара сентябрь уйӑхӗнче пӗртте туман. Сентябрь уйӑхӗнчи плана тултарманни ӗç вӑйне япӑх йӗркелесе тӑратнинчен, ӗç дисциплини çителӗксӗрринчен тата социализмлӑ ӑмӑртупа стахановла движение начар сарнинчен килнӗ. Совнарком вырӑнти промышленность наркомне Васильков юлташа предприятисен ӗçӗсене лайӑхлатас тӗлӗшпе татӑклӑ мерӑсем йышӑнма хушнӑ, промышленноçӑн октябрьти планне тултармасан—ӑна хытӑ айӑплаççӗ, хӑйӗн вырӑнӗнчен те кӑларма пултараççӗ, тенӗ. Совнарком тата Первомайски, Шӑмӑршӑ, Çӗмӗрле райисполкомӗсен председателӗсене тата Шупашкарпа Канаш горисполкомӗсен председателӗсене вырӑнти промышленность предприятийӗсен ӗçне куллен тӗрӗслесе тӑма тата вӗсене октябрь уйӑхӗнчи плана тултарас ӗçре пулӑшу пама хушнӑ.

Промысла кооперацийӗ тӗлӗшпе

Чӑваш АССР Совнаркомӗн куçса çӳрекен Хӗрлӗ ялавне Караньялӗнчи «Труд» артелӗн аллинче хӑварма (унӑн председателӗ Мокеев, Октябрьски райсовет исполкомӗн председателӗ Петров) тата ӗçре палӑрнӑ работниксене премилемешкӗн ӑна 10 пин тенкӗлӗх преми пама йышӑннӑ; çав артель вӑл сентябрь уйӑхӗнче хӑйӗн ӗçне чылай лайӑхлатнӑ тата сентябрь уйӑхӗнчи плана пӗтӗм продукци тӗлӗшпе тата куллен кирлӗ таварсемпе оборона продукцийӗ енӗпе ирттерсе тултарнӑ.

Канашри «Авангард» артеле (правлени председателӗ Васильев, горсовет исполкомӗн председателӗ Тимофеев) ӗçре палӑрнӑ работниксене премилемешкӗн 10 пин тенкӗлӗх преми пама йышӑннӑ;

Шупашкарти «Красный мебельщик» артеле (правлени председателӗ Егоров, горсовет исполкомӗн председателӗ Климов)—ӗçре палӑрнӑ работниксене премилемешкӗн 5 пин тенкӗлӗх преми пама;

Куславккари «Прогресс» артеле (правлени председателӗ Бормашенко, райсовет исполкомӗн председателӗ Волков) ӗçре палӑрнӑ работниксене премилемешкӗн 5 пин тенкӗлӗх преми пама йышӑннӑ.

Сентябрь уйӑхӗнче çак артельсем лайӑх ӗçленине палӑртнӑ: Заводскойри обозсем тӑвакан артель (правлени председателӗ Корнилов), Шупашкарти лесохими артелӗ (правлени председателӗ Викторов) тата Шупашкарти «Пекарь» артель (правлени председателӗ Локшин).

Çакӑнпа пӗрлех Совнарком сентябрь уйӑхӗнче çак артельсем питӗ япӑх ӗçленине палӑртнӑ: Чкаловскинчи «Мотор» артель, Çӗмӗрткассинчи, Лапсарти, Çӗньял Шетмӗри артельсем, Новинскри «Кооператор», Вӑрнарти «Труд» тата Второ-Клычеври «Правда» артельсем питӗ япӑх ӗçленӗ.

Совнарком республикӑри промысла кооперацийӗ сентябрь уйӑхӗнче начар ӗçленине тата пӗтӗм продукципе куллен кирлӗ таварсене туса кӑлармалли плана тултарманнине палӑртнӑ. Çунасем тӑвасси, атӑ-пушмак çӗлесси тата юсасси, пулӑ тытасси, йывӑç кашӑксем тӑвасси уйрӑмӑнах юлса пырать, шӑрпӑксем, супӑнь, шнур т. ыт. те сентябрьте пӗртте туман. Промкоопераци кая юлса пыни нумай артельсенче ӗç дисциплинипе государство дисциплини начарринчен, çав артельсен руководителӗсем ответлӑха туйса тӑманнинчен тата социализмлӑ ӑмӑртупа стахановла движение питех те çителӗксӗр сарса янинчен килнӗ. Промсоюзсен руководителӗсем çав çитменлӗхсене пӗтерме çителӗклӗ таран мерӑсем йышӑнмаççӗ. Вырӑнти советсен исполкомӗсем те промкоопераци тӗлӗшпе сахал ӗçлеççӗ, артельсен ӗçне тӗрӗслесе тӑмаççӗ: Совнарком промсоюзсен руководителӗсене тата промкоопераци уполномоченнӑйӗн ӗçӗсене туса тӑракана Риманов юлташа промкоопераци ӗçне лайӑхлатса яма хушнӑ тата вӗсене çакӑн çинчен асӑрхаттарса хӑварнӑ: вӗсем октябрьти плана тултармасассӑн вӗсене хытӑ айӑпламалла пулать, тенӗ. Çакӑнпа пӗрлех Совнарком районсемпе хула совечӗсен исполкомӗсен председателӗсене промысла артелӗсен ӗçӗсене ертсе пырассине тӗпренех лайӑхлатма хушнӑ.

Совет Информаци Бюровӗнчен

Октябрӗн 11-мӗшӗнчи каҫхи пӗлтерӳ

Октябрӗн 11-мӗшӗнче пирӗн войскӑсем противникпа **Сталинград** районӗнче тата **Моздок** районӗнче ҫапӑҫнӑ. Ытти фронтсенче палла улшӑнусем пулман.

Балтика тинӗсӗнче пирӗн карапсем нимӗҫсен мӗнпурӗ 16.000 тонна водоизмещениллӗ 5 транспортне путарнӑ.

Иртнӗ эрнере, октябрӗн 4-мӗшӗнчен пуҫласа 10-мӗшне ҫитиччен, сывлӑшри ҫапӑҫусенче, аэродромсенче тата зенитнӑй артиллери пенипе нимӗҫсен 123 самолетне пӗтерсе тӑкнӑ. Ҫав вӑхӑт хушшинче пирӗн 78 самолет пӗтнӗ.

* * *

Октябрӗн 10-мӗшӗнче пирӗн авиаци фронтӑн тӗрлӗ участокӗсенче нимӗҫсен 5 танкне тата войскӑсемпе грузсем турттарса пыракан 30 автомашинине пӗтерсе тӑкнӑ, артиллерин 6 батарейине пусарса лартнӑ, 2 поезда ҫӗмӗрнӗ, противникӑн пехотине пӗр батальона ҫити сапаласа янӑ, вӗсенчен пӗр пайне пӗтерсе тӑкнӑ.

* * *

Сталинград районӗнче икӗ енӗ те пӗр-пӗрин ҫине персе тӑнӑ. Юлашки вӑхӑтра пит те пысӑк ҫухатусем тӳснӗ нимӗҫсен танкӗсемпе пехоти активлӑх кӑтартман. Н-ски чаҫӑн артиллерисчӗсем противникӑн 8 дзотне ҫӗмӗрнӗ, 3 орудине, 5 пулеметне пӗтерсе лартнӑ тата боеприпассен складне сирпӗнтерсе янӑ. Сержант Вдовинӑн тата кӗҫӗн лейтенант Мирончукӑн пулемет расчечӗсем нимӗҫсен салтакӗсемпе офицерӗсене 80 ҫынна ҫити вӗлерсе пӗтернӗ.

* * *

Сталинградран ҫурҫӗр-хӗвеланӑҫнерехре пирӗн чаҫсем вырӑнти ҫапӑҫусем туса пынӑ тата уйрӑм участоксенче гитлеровецсен атакисене сире-сире янӑ. Н-ски часть хӳтӗлесе тӑракан участокра нимӗҫсен пехоти 6 танк пулӑшса пынипе пирӗн позицисене атакӑлама хӑтланнӑ. Противникӑн атакисене пурне те сирсе янӑ, тӑшмана пысӑк ҫухатусем кӳнӗ. Нимӗҫсен 3 танкне персе ҫӗмӗрнӗ тата темиҫе салтака тыткӑна илнӗ. Тепӗр участокра пирӗн артиллери нимӗҫсен пӗр противотанковӑй орудине, пулеметсен 8 йӑвине прислугипе пӗрлех, минометсен 2 батарейине пӗтерсе тӑкнӑ тата противникӑн салтакӗсене пӗр ротӑна ҫити вӗлерсе пӗтернӗ.

* * *

Моздок районӗнче пирӗн войскӑсем противникӑн танкӗсемпе тата пехотипе ҫапӑҫнӑ. Н-ски чаҫӑн боецӗсем тӑшманӑн 5 атакине сирсе янӑ, нимӗҫсен салтакӗсемпе офицерӗсене 300 ҫынна ҫити вӗлернӗ. Пӗр радиостанци тата 12 автомашина тытса илнӗ. Марченко сержант противотанковӑй орудипе персе нимӗҫсен 4 танкне пӗтерсе тӑкнӑ. Мелкумов юлташ батарейин боецӗсем противникӑн 7 танкне персе ҫӗмӗрнӗ. Унсӑр пуҫне тата нимӗҫсен 3 танкӗ пирӗн минӑсем лартса хунӑ вырӑна пырса кӗрсе ҫӗмӗрӗлсе кайнӑ.

Противникӑн 75 бомбардировщикӗ истребительсем хӳтӗлесе пынипе пирӗн пӗр объекта тапӑннӑ. Пирӗн летчиксем тата зенитнӑй артиллери нимӗҫсен 26 самолетне персе ӳкернӗ.

* * *

Новороссийскран кӑнтӑр-хӗвелтухӑҫнерехре пирӗн чаҫсем противник хаяррӑн хирӗҫ тӑнине ҫӗнтерсе малалла кайнӑ та халӑх пурӑнакан пӗр пункта ҫавӑрса илнӗ. Халӗ ҫав пунктри нимӗҫсен гарнизонне пӗтерсе тӑкассишӗн ҫапӑҫаҫҫӗ. Тепӗр участокра Н-ски чаҫӑн боецӗсем, гитлеровецсен атакисене сирсе ярса, нимӗҫсен 2 танкне, 7 автомашинине пӗтерсе тӑкнӑ тата противникӑн пехотине пӗр ротӑна ҫити вӗлерсе пӗтернӗ.

* * *

Ҫурҫӗр-хӗвеланӑҫ фрончӗн участокӗсенчен пӗринче противникӑн пехоти пӗр полка ҫити вӑйпа пирӗн позицисене атакӑланӑ. Китаев юлташ ертсе пыракан боецсем контратака тунӑ та нимӗҫсене каялла сирсе янӑ, фашистсене пысӑк ҫухату кӳнӗ. Ҫапӑҫу хирӗнче тӑшманӑн 700 ҫити вилли выртса юлнӑ. Совет Союзӗн Геройӗ Марютин юлташ ертсе пыракан штурмовик-летчиксем гитлеровецсен колоннине кӗтмен ҫӗртен атакӑланӑ, вӗсем нимӗҫсен 2 танкне, 2 автомашинине, темиҫе минометне пӗтерсе тӑкнӑ тата противникӑн пехотине пӗр батальона ҫити сапаласа янӑ.

* * *

Брянск таврашӗнчи партизансем ҫак юлашки кунсем хушшинче нимӗҫсен 6 поездне ӳпӗнтерсе янӑ. 6 паровоз, боеприпассем турттарса пыракан 36 вагон, танксемпе орудисем тиенӗ 15 платформа, автомашинӑсем тиенӗ 5 платформа тата войскӑсем ларса пынӑ 11 вагон ҫӗмӗрӗлнӗ.

* * *

Сталинград районӗнче противникӑн 60-мӗш сапернӑй батальонӗнчи пӗр ушкӑн салтака тыткӑна илнӗ. Тыткӑна лекнӗ ефрейтор Густав Ребман тата салтак Вольдемар Безикер ҫапла каласа панӑ: «Пирӗн батальон йывӑр ҫухатусем тӳсрӗ. Батальонра кашни ротӑрах 210-шар ҫын шутланатчӗ. Октябрӗн 1-мӗшӗ тӗлне 1-мӗш ротӑра 26 ҫын, 2-мӗш ротӑра 17 ҫын, 3-мӗш ротӑра — 29 ҫын юлчӗ. Батальон командирӗ Каллер капитан вилнӗ. Ун хыҫҫӑн батальон командирӗ пулнӑ Лайтер капитан аманнӑ. Салтаксен шухӑш-кӑмӑлӗсем пусӑрӑнчӑк. Вӗсен шухӑш-кӑмӑлӗсене хавaслантарса ҫӗклесе ярас тесе, офицерсем малтанхи пекех хӑтланма пуҫларӗҫ. Вӗсем салтаксене кашни кунах: акӑ сире часах улӑштараҫҫӗ, тесе улталаҫҫӗ».

* * *

Нимӗҫсен фашистла захватчикӗсем Польшӑра пурӑнакан халӑха пӗтерсе пыраҫҫӗ. Нимӗҫсен Варшавӑри тӗрмисенче пӗр сентябрь уйӑхӗнче кӑна 6.000 поляка ытла асаплантарса вӗлернӗ.

Октябрӗн 12-мӗшӗнчи ирхи пӗлтерӳ

Октябрӗн 12-мӗшӗ ыран тенӗ чух ҫӗрле пирӗн войскӑсем противникпа **Сталинград** районӗнче тата **Моздок** районӗнче ҫапӑҫнӑ. Ытти фронтсенче нимӗнле улшӑну та пулман.

* * *

Сталинград районӗнче икӗ енӗ те пӗр-пӗрин ҫине артиллерипе тата минометсемпе персе тӑнӑ. Гвардеец-минометчиксем нимӗҫсен 7 танкне персе ҫӗмӗрнӗ е ҫунтарса янӑ тата противникӑн пӗр ҫӗре пухӑнса тӑнӑ пехотине сапаласа янӑ. Рабочи поселокӑн хӗрринче гитлеровецсем икӗ батальона ҫити вӑйпа пирӗн позицисене атакӑланӑ. Н-ски чаҫӑн боецӗсем нимӗҫсен ҫав атакине сирсе янӑ, противникӑн пехотине икӗ ротӑна ҫити пӗтерсе тӑкнӑ.

* * *

Сталинградран ҫурҫӗр-хӗвеланӑҫнерехре пирӗн подразделени противника атакӑласа меллӗ позицисене тытса илнӗ. Ҫав ҫапӑҫура нимӗҫсен 120 салтакпа офицер вилнӗ. Пирӗн разведчиксен пӗр ушкӑнӗ тӑшман тӑракан вырӑна кӗрсе кайнӑ та, тӑшманӑн противотанковӑй орудийӗн расчетне вӗлерсе пӗтерсе, ҫав орудие хӑйсен чаҫне илсе пынӑ.

* * *

Моздок районӗнче вӑйлӑ ҫапӑҫусем хыҫҫӑн пирӗн чаҫсем пӑртак малалла куҫнӑ, иртнӗ кун хӑварнӑ оборона рубежне каялла тытса илнӗ. Ҫав участокри ҫапӑҫусенче нимӗҫсен 6 танкне персе ҫӗмӗрнӗ е ҫунтарса янӑ тата противникӑн салтакӗсемпе офицерӗсене 200 ҫынна ҫити пӗтерсе тӑкнӑ. Н-ски чаҫӑн зенитчикӗсем нимӗҫсен 2 бомбардировщикне персе ӳкернӗ.

* * *

Новороссийскран кӑнтӑр-хӗвелтухӑҫнерехре пирӗн чаҫсем халӑх пурӑнакан пӗр пунктӑн урамӗсенче вӑйлӑн ҫапӑҫнӑ. Совет боецӗсем ҫуртсене пӗрин хыҫҫӑн тепӗрне гитлеровецсенчен тасатса пыраҫҫӗ. Нимӗҫсен йӗри-тавра ҫавӑрса илнӗ гарнизонӗ йывӑр ҫухатусем тӳсет. Тыткӑна илнӗ нимӗҫ салтакӗсем каланӑ тӑрӑх, нимӗҫсен 228-мӗшпе 229-мӗш пехотнӑй полкӗсем юлашки кунсенче хӑйсен йышӗн ҫуррине яхӑн ҫухатнӑ. Пирӗн зенитнӑй артиллери оборонӑн малти хӗрри тӗлӗнче нимӗҫсен 5 самолетне персе ӳкернӗ.

* * *

Витебск облаҫӗнче кӗрешекен партизансен «Победа» ятлӑ отрячӗ пӗр уйӑх хушшинче нимӗҫсен фашистла оккупанчӗсене 230 ҫынна вӗлернӗ, 22 автомашина, пӗр автобус тата авторемонтнӑй мастерскоя пӗтерсе тӑкнӑ. Кунсӑр пуҫне, партизансем противникӑн боеприпассем турттарса пыракан поездне ӳпӗнтерсе янӑ.

* * *

Сталинград районӗнче нимӗҫсен 44-мӗш пехотнӑй дивизийӗнчи 134-мӗш полкӑн 11-мӗш ротинчи салтаксен пӗр ушкӑнне тыткӑна илнӗ. Фельдфебель Вильгельм Мейзен, унтер-офицер Альфред Мурцик, ефрейтор Рудольф Рейф, салтак Алоиз Планк тата ыттисем те ҫапла каласа панӑ: «Пирӗн ротӑна, вырӑссене халӑх пурӑнакан пунктран хӑваласа кӑларса, ҫав пунктра ҫирӗпленсе ларма хушнӑччӗ. Анчах та вырӑссем пирӗн контратакӑна сирсе ячӗҫ. Эпир пысӑк ҫухатусем тӳсрӗмӗр. Вилнисем хушшинче ротӑн командирӗ Кайбель лейтенант та пур. Вӑл пирӗн ротӑн стройран тухнӑ 5-мӗш командирӗ пулса тӑчӗ ӗнтӗ. Вырӑссем пирӗн каялла каймалли ҫулсене пӳлсе хучӗҫ. Хирӗҫ тӑма май пулмарӗ. Эпир тыткӑна парӑнма калаҫса килӗшрӗмӗр те шурӑ флаг кӑларса тӑратрӑмӑр».

* * *

Вилнӗ нимӗҫ салтакӗ Хорст Шарф ҫумӗнче унӑн Лейпцига тӑванӗсем патне яма ҫырнӑ ҫырӑвне тупнӑ. Ҫав ҫырура ҫапла каланӑ: «...Пурнӑҫ мана нумайччен хӗрхенсе сыхласа тӑчӗ, вӑл мана ҫак тӗнчере пулма пултаракан чи хӑрушӑ асапсене тӳссе ирттертермешкӗн ҫапла турӗ. Вунӑ кун хушшинче эпӗ хамӑн юлташсене пурне те ҫухатрӑм. Манӑн ротӑра 9 ҫын ҫеҫ тӑрса юлсан, ӑна салатса ячӗҫ. Эпӗ халӗ пӗр ротӑран тепӗр ротӑна куҫса ҫӳретӗп. Темиҫе эрне хушши эпӗ мотоциклетнӑй взводра пултӑм. Халӗ ку взвод та ҫук ӗнтӗ. Пирӗнтен нумайӗшӗшӗн Сталинград таврашӗнчи позицисем масар вырӑнне пулса тӑчӗҫ. Чӑнах та, Сталинград питӗ те хытӑ мӑйӑр пулса тӑчӗ, вӑл хурҫӑ шӑлсене те ҫӗмӗрме пултарать. Кунта пулса курнӑ ҫын ҫеҫ эпир хамӑр ҫӗнтерессинчен нихӑҫанхинчен аякра тӑнине ӑнланса илме пултарать».

* * *

Гитлерла ирсӗрсем Витебск облаҫӗнчи Сиротински районри Барсуки ялне ҫунтарса янӑ. Нимӗҫсем пӗр вӑхӑтрах ялӑн темиҫе хӗрринчи ҫуртсене вут тӗртнӗ. Хресченсем ҫунакан пӳртсенчен чупса тухма тытӑнсан, гитлерла бандитсем вӗсене автоматсемпе пеме тытӑннӑ. Ҫав ялти 35 ҫынна персе вӗлернӗ е вутра ҫунтарнӑ.

* * *

Париж ҫумӗнчи вырӑнсенче ирӗклӗ стрелоксен ушкӑнӗ засадӑра тӑрса нимӗҫсен салтаксем ларса пыракан автоколонни ҫине пенӗ. Франци патриочӗсем 17 гитлеровеца пӗтерсе тӑкнӑ тата 2 грузовой машинӑна ҫунтарса янӑ.

Оборона Халӑх Комиссариатӗнче

Тӑван ҫӗршывшӑн, нимӗҫ захватчикӗсене хирӗҫ пыракан ҫапӑҫусенче хӑюллӑ пулнӑшӑн, ҫирӗплӗхпе паттӑрлӑх кӑтартнӑшӑн, дисциплинӑллӑ тата организованно пулнӑшӑн, личнӑй состав ҫапӑҫусенче геройлӑх кӑтартнӑшӑн, 174-мӗш стрелковӑй дивизирен 46-мӗш гвардейски стрелковӑй дивизи тунӑ. Дивизи командирӗ — генерал-майор **С. М. Карапетян**.

Асӑннӑ дивизие гварди ялавне параҫҫӗ.

Агитаторсем ӑнлантарса панӑ ҫӗрте ӗҫ лайӑх пырать

ПЕРВОМАЙСКОЕ. Турханти «Октябрь» колхоз членӗсем Хӗрлӗ Ҫар боецӗсем валли ӑшӑ тумтирсем тата тумтир тумалли тирсем, ҫӑм параҫҫӗ. Фронтовик Тигешкин юлташ ертсе пыракан бригадӑри колхозниксемпе колхозницӑсем пӗр кун хушшинче Хӗрлӗ Ҫар боецӗсем валли 25 тир, 4 килограмм ҫӑм пухса пачӗҫ. Чылай колхозницӑсем боецсем валли ҫӗлӗксем, пиншаксем, кӗпе-йӗмсем параҫҫӗ. Агитатор Шелямова юлташ бригадӑри колхозницӑсене Совет Информаци Бюровӗн пӗлтерӗвӗсене ӑнлантарса парать, Хӗрлӗ Ҫар боецӗсен геройла ӗҫӗсем ҫинчен кала-кала парать.

Анчах та колхозӑн ытти бригадисенче агитациллӗ-ӑнлантаруллӑ ӗҫе начар туса пыраҫҫӗ. Ҫавӑнпа кунта Хӗрлӗ Ҫар боецӗсем валли ӑшӑ тумтирсем пухас ӗҫ те начар пулса пырать. Хӗрлӗ Ҫарӑн паттӑр боецӗсене нимӗҫ фашисчӗсемпе кӗрешме лайӑх условисем туса парассишӗн ытларах тӑрӑшни кирлӗ. Ӑшӑ тумтирсем хатӗрлесе пани вӑл боецсене вӑйлӑн пулӑшни пулать.

Н. ЖАДАЕВ.

* * *

КАЛИНИНО. Районри колхозсенче Хӗрлӗ Ҫар боецӗсем валли ӑшӑ тумтирсем пухса парас ӗҫ пӗр куна та чарӑнса тӑмасть. Сентябрӗн 25-мӗшӗнчен пуҫласа октябрӗн 5-мӗшӗ тӗлне районри комисси складне 8 кӗрӗк пиншак, 19 сурӑх тирӗ, 200 килограмм ҫӑм, 6 ваткӑллӑ шалавар, 31 кӗпе-йӗм, 9 ҫӗлӗк, 6 фуфайка, 11 простыня, 47 алшӑлли, 8 мӑшӑр носки, 16 минтер пичӗ, 19 мӑшӑр алшиш тата ытти ӑшӑ япаласем те пырса панӑ.

Хӗрлӗ Ҫар боецӗсем валли ӑшӑ тумтирсем пухас тӗлӗшпе Чулкаҫри «Смычка» колхоз членӗсем аван ӗҫлеҫҫӗ. Вӗсем ҫак вунӑ кун хушшинче 20 тир, 23,7 килограмм ҫӑм, 16 питшӑлли, 3 минтер пичӗ, 1 простыня, 2 мӑшӑр носки, 2 мӑшӑр алшиш пухса панӑ.

Б. ШОРНИКОВ.

Йӗтӗн вӑрри параҫҫӗ

ҪЕМӖРЛЕ. (**Хамӑр корр.**). Чылай колхозсем кӑҫал лайӑх йӗтӗн туса илчӗҫ. Халӗ вӗсене сӳс тума сарса пӑрахнӑ.

«Молодая сила» колхоз кӑҫал 4 гектар ҫинче 20 центнер йӗтӗн вӑрри туса илнӗ. Урӑхла каласан, кашни гектартан вӑтамран 5 центнер вӑрӑ тухнӑ.

Колхозсем ҫапнӑ хыҫҫӑнах йӗтӗн вӑррине государствӑна параҫҫӗ. Чӑваш Улхашри «Искра» колхоз акӑ, государствӑна 20 центнер йӗтӗн вӑрри парас вырӑнне, 43 центнер, «Комбайн» колхоз 8,62 центнер вырӑнне 15 центнер, «Подборное»—4,5 центнер вырӑнне 10,4 центнер пачӗҫ. «Красный Атмал», «Путь Ленина», Ворошилов ячӗпе тӑракан, Акмачихӑри «1-ое Мая», Мыслецри «Ударник» колхозсем те государствӑна планран ирттерсе темиҫешер центнер йӗтӗн вӑрри пачӗҫ. Октябрӗн 5-мӗшӗ тӗлне район йӗтӗн вӑрри памалли плана 91,8 процент тултарнӑ.

Шкул ачисем пилеш пухса панӑ

ПЕРВОМАЙСКОЕ. Нӑрваш Шӑхалӗнчи туллимар вӑтам шкулта вӗренекен ачасем О. Ермошкина учительница ертсе пынипе ҫак кунсенче 20 килограмм пилеш пуҫтарса ҫывӑхри аптекӑна кайса пачӗҫ. Аслӑ Чементи туллимар вӑтам шкулта вӗренекенсем 200 килограмм тимӗр-тӑмӑр пуҫтарчӗҫ.

И. МИТРОФАНОВ.

Отечественнӑй аслӑ вӑрҫӑ фрончӗсенче

Моздок районӗнче

ДЕЙСТВУЮЩИ АРМИ, октябрӗн 11-мӗшӗ. (**ТАСС спецкорӗ**). Моздок районӗнче нимӗҫсем ҫапӑҫава каллех мотопехотӑн пысӑк вӑйӗсене кӗртсе яраҫҫӗ. Противник фронтӑн ытти участокӗсенчен бомбардировочнӑй тата истребительнӑй авиаци илсе килсе пирӗн оборона рубежӗсене темиҫе хут та атакӑларӗ. Совет боецӗсем фашистсен атакисене ҫирӗп тӑрса сирсе ячӗҫ.

Пӗр участокра пирӗн боецсем, пуҫарӑва хӑйсен аллине ярса илсе, противникпа активлӑн ҫапӑҫма пуҫланӑ. Ҫакӑ вӑл противникӑн наступлени тӑвас планӗсене чылаях пӑтраштарса янӑ. Командовани панӑ задачӑна пурнӑҫа кӗртсе, пирӗн боецсем ҫӗнӗ рубежсенче ҫирӗпленсе вырӑнаҫнӑ.

Противник пысӑк ҫухатусем тӳсет. Пирӗн стрелковӑй тата артиллери подразделенийӗсем пӗр участокра кӑна нимӗҫсенне пӗр кун хушшинче 1.000 ҫынна ытла вӗлерсе пӑрахнӑ е амантнӑ. Ҫав ҫапӑҫура тӑшманӑн 3 танкне, 2 минометне тата 12 автомашинине пӗтерсе тӑкнӑ. Н-ски подразделенин боецӗсем тӑшманӑн 100 салтакӗпе офицерне вӗлерсе тӑкнӑ, нимӗҫсен пӗр танкне ҫунтарса янӑ.

Г. ОШАРОВСКИЙ.

Пирӗн земляксем

Бамбурин чӑвашӑн паттӑрла ӗҫӗ

ДЕЙСТВУЮЩИ АРМИ, октябрӗн 11-мӗшӗ. (**ТАСС спецкорӗ.**). Н-ски часть тӑшманӑн контратакине сирсе пӑрахассишӗн кӗрешнӗ. Пӗр вырӑнта фашистсен СС «Великая Германия» дивизийӗн батальонӗ, танксем пулӑшса пынипе, пирӗн подразделенисем вырнаҫса тӑнӑ ҫӗре татса кӗме пултарнӑ. Хаяр ҫапӑҫу пуҫланса кайнӑ. Чӑваш ҫынни, связист-ефрейтор Иван Бамбурин лайӑх маскировка тунӑ пысӑк мар окопра выртнӑ. Вӑл ҫыхӑну линине лайӑх тытнӑ. Нимӗҫсем питех те ҫывӑха пырса ҫитнӗ те связист вӗсем ҫине пеме пуҫланӑ. Нимӗҫсем, ӑна чӗрӗлле тытма шутласа пулас, окоп патне аякран ҫавӑрӑнса пыма хӑтланнӑ. Бомбуринӑн патронсем пӗтсе ҫитнӗ пулнӑ. Вара нимӗҫсен обер-лейтенанчӗ, совет боецӗ пеме чарӑннине кура, пӗтӗм пӗвӗпех ура ҫине тӑнӑ та, Бомбурин выртакан окоп патнелле утма тытӑннӑ. Бамбурин офицер ҫине ыткӑнса, ӑна штыкпа чиксе пӑрахнӑ. Ҫав вӑхӑтрах Бамбурина пулӑшма красноармеецсен ушкӑнӗ пырса ҫитнӗ. Противник тарнӑ. Нимӗҫсем пӑрахса хӑварнӑ ручной пулемета ярса илсе, паттӑр связист ҫав пулеметпа таракан нимӗҫсем ҫине пеме тытӑннӑ. Ку ҫапӑҫура Бамбурин нимӗҫсен 20 салтакне тата пӗр офицерне вӗлернӗ. Нимӗҫсен контратакине сирсе пӑрахсан, вӑл, противник вӑйлӑн персе тӑнине пӑхмасӑрах, телефон линине тӗрӗслесе тухса, 20 минута хушшинче кабеле ҫичӗ тӗлте сыпнӑ.

Старши политрук М. ЯРОВОЙ.

Сапер Елизаров

Командовани саперсем умне ответлӑ задача лартрӗ — наступленине каякан танксемпе пехота валли ҫул уҫса хатӗрлемелле. Хӑшӗсем ҫулсене минӑсенчен тасатма кайрӗҫ, красноармеец Гаврил Елизарова пралук картана сиктерсе аркатма ячӗҫ.

Противник ку участокри оборонӑна ҫирӗплетес тӗлӗшпе нумай ӗҫленӗ. Ял тавра тата высота ҫинче урлӑ-пирлӗ траншейӑсем алтса тухнӑ. Гаврил Елизарович сӑрт тӑррине улӑхса ҫитрӗ, анчах ҫавӑнтах ҫӗр ҫумне лӑпчӑнса выртрӗ. Пуҫа ҫӗклесе пӑхма та ҫук, нимӗҫсем ку вырӑна пулеметсенчен вӑйлӑ персе тӑраҫҫӗ. Анчах, хуть те мӗнле пулсан та, приказа пурнӑҫа кӗртмеллех. Вӑл каялла хырӑмпа шуса анать те, шыв ҫурса кайнӑ лапам тупса, заданине пурнӑҫа кӗртме упаленсе пырать. Вӑл сӑрт урлӑ каҫса ыраш хушшине кӗнине нимӗҫсем курса ӗлкӗреймерӗҫ. Анчах кунта минӑсем нумай лартса тухнӑ. Сапер Елизаров ҫула майӑн 6—7 мина илсе, хӑй пыракан ҫула тасатать, пралук карса тухнӑ вырӑна ҫитет.

Ку таврара минӑсем нумай, пралук тытса тухнӑ вырӑна сиктерсе ярсан минӑсем ҫурӑлма тытӑнаҫҫӗ, походнӑй позицире выртакан хамӑр пехотӑна сиен кӳме пулать. Елизаров упалене-упалене пырса, виҫӗ юпа хушшинчи пралуксене хачӑпа каса-каса ярать. Нимӗҫсем сисеҫҫӗ, пулеметсемпе автоматсенчен персе тӑма тытӑнаҫҫӗ. Сапер Елизаров заданине пурнӑҫа кӗртсе тухать.

Пӗрре кӑна мар вӑл танксене валли ҫул уҫа-уҫа панӑ. Хӑшпӗр чухне алла хӗҫпӑшал тытса нимӗҫсене тӑхлан пульӑсемпе «хӑналантарнӑ». Ҫапла, вӑл сыхласа тӑракан минӑллӑ вырӑна нимӗҫсен 23 танкӗ тата вӗсем хыҫҫӑн тӑшманӑн пехоти тапӑнса пынӑ. Инҫех те мар пулеметчик аманать, пулемет ӗҫлеме чарӑнать. Елизаров ҫухалса каймасть, пулемета алла илсе тӑшман ҫине вӑйлӑн персе тӑма тытӑнать.

Тутаркасси (Сӗнтӗрвӑрри районӗ) колхозникӗ Гаврил Елизарович Елизаров нимӗҫ оккупанчӗсене хирӗҫ пӗтӗм вӑй-халне парса кӗрешет. Тӑшмана пӗтӗм чун-чӗререн курайманни ӑна хаяррӑн кӗрешме вӑй парать.

— Елизарова чи ответлӑ заданисене пурнӑҫа кӗртме яратӑп. Хуть те мӗнле йывӑрлӑхсем пулсан та, вӑл заданине пурнӑҫа кӗртетех, ун ҫине эпир лайӑх шанатпӑр, — тет сапернӑй батальон военкомӗ старши политрук Самсонов.

Кӗркуннехи тӗттӗм каҫ сержант Митин тата красноармеецсем Гаврилпа Егор Елизаровсем ответлӑ заданине пурнӑҫа кӗртме тухса каяҫҫӗ. Ҫӑмӑр пӗр чарӑнмасӑр пӗрӗхсе тӑрать. Саперсем нимӗҫсен танкӗсем патне шӑвӑнса пыраҫҫӗ.

— Нимӗҫсен лачакана кӗрсе ларнӑ танкӗсене мӗнле пулсан та сиктерсе ямаллах, ахаллӗн вӗсене йывӑр танксемпе кӑкарса илсе кайма пултараҫҫӗ, — тет сержант Митин.

Фашистсем ҫӗрле те, кӑнтӑрла та хӑйсен оборонине хытӑ сыхлаҫҫӗ. Пирӗн саперсем танксем патне ҫитеспе вӗсем ракетӑсем ытларах та ытларах кӑларса яма тытӑнчӗҫ. Оборонӑна пульӑсемпе ҫутатса тӑраҫҫӗ. Анчах та хӑрама пӗлмен Хӗрлӗ Ҫар воинӗсем кашниех пӗрер танк патне упаленсе пырса, танксен моторӗсем ҫине дол хураҫҫӗ, шнур кӑкарса, аяккарах кайса выртаҫҫӗ. Ҫӑмӑр чарӑнма пӗлмесӗр ҫӑвать. Красноармеец-сапер Гаврил Елизарович Елизаров виҫӗ спичка тивертсе, шнура тивертсе яма тӑрать, анчах спичкӑна ҫӑмӑр сӳнтерсе лартать. Виҫӗ танка та пӗр харӑс сиктерсе ямалла — ҫавӑн пек приказ. Василий Елизаров ҫур коробка спичка тивертсе, шнур вӗҫне тытать, унтан хӑвӑрт тӑрса, каялла чупса кайма тытӑнать. Сывлӑш янӑраса каять, танк ҫунма тытӑнать. Анчах ытти танксене пӗр харӑс сиктерсе яраймаҫҫӗ.

Виҫӗ сехет кӗтсе выртнӑ хыҫҫӑн, нимӗҫсем пулеметсенчен пеме чарӑнаҫҫӗ. Гаврил Елизарович тивертсе янӑ танк ҫунса пӗтсе, ҫӗр ҫумне лапчӑнса выртать, таврана ҫутатса тӑма чарӑнать. Саперсем тепӗр икӗ танк патне пырса, иккӗшне те пӗр харӑс сиктерсе яраҫҫӗ.

Пирӗн красноармеецсемпе командирсем тата политработниксем нимӗҫсене ҫӗрле те, кӑнтӑрла та канӑҫ памаҫҫӗ. Снайперсен пульлинчен кашни кунах вуншар гитлеровец тӑрӑна-тӑрӑна ӳкеҫҫӗ. Стрелоксемпе пулеметчиксем тата артиллериетсем кӑна мар, саперсем те нимӗҫсене пысӑк сиен кӳреҫҫӗ. Ҫапла виҫӗ сапер тӑшман илсе тухса кайма ӗлкӗреймен виҫӗ танка сывлӑшалла сирпӗтсе яраҫҫӗ.

Паттӑррӑн ҫапӑҫнӑшӑн Г. Елизарова Правительство наградине пама тӑратнӑ.

Политрук Т. МАЙОРОВ.

Аванс парас йӗркене пӑсаҫҫӗ

Йӗпреҫ районӗнчи чылай колхозсенче колхозниксене аванс шучӗпе тӗштырӑ парас тата тырра хуҫалӑхри ӗҫсем валли расходлас тӗлӗшпе СССР Совнаркомӗпе ВКП(б) Центральный Комитечӗ йышӑннӑ постановленине тӗрӗс пурнӑҫа кӗртмеҫҫӗ.

«Социализм» колхозра колхозниксене аванс валеҫсе пама тата хуҫалӑхри ӗҫсем валли колхоз хатӗрлев пунктне панӑ тырпул хисепӗнчен 15 процентчӗ чухлӗ расходлас вырӑнне 100 процента ҫити расходланӑ. Ҫав вӑхӑтрах колхоз государствӑна тырӑ памалли обязательствӑна тултарман. Колхозӑн обязательство тӑрӑх государствӑна 104,11 центнер, МТС ӗҫӗшӗн натуроплата тырри 113,85 центнер памалла пулнӑ пулсан, сентябрӗн 30-мӗшне 6,85 центнер кӑна панӑ. Ҫапла вара партипе правительство кӑтартса панӑ йӗркене пӑснӑ. Колхозниксене аванс парас тата хуҫалӑхри ӗҫсем валли тырӑ расходлас йӗркене пӑснӑшӑн, государствӑна тырӑ парас плана тултарма чӑрмантарса пынӑшӑн райсовет исполкомӗ «Социализм» колхоз председательне Маркова суда панӑ.

СССР Совнаркомӗпе ВКП(б) Центральный Комитечӗ тырпула пухса кӗртнӗ вӑхӑтра колхозниксене аванс парасси тата хуҫалӑхри ӗҫсем валли тырӑ уйӑрса хурасси ҫинчен йышӑннӑ постановленине пӑснӑ тӗслӗхсем районри ытти колхозсенче те палӑраҫҫӗ. «Молния» колхоз сентябрӗн 30-мӗшӗ тӗлне государствӑна тырӑ парас плана 66,5 процент ҫеҫ тултарнӑ пулсан та, колхозниксене 39 процент аванс панӑ. «Победа» колхозра та 20,5 процент расходланӑ. Ҫав вӑхӑтрах государствӑна тырӑ тӑратмалли плана 56,4 процент ҫеҫ тултарнӑ.

Калинин, Молотов ячӗпе тӑракан тата «Красный металлист» колхозсем те государствӑна тырӑ памалли обязательствӑсене начар пурнӑҫласа пыраҫҫӗ.

Д. МИХАЙЛОВ.

Ют ҫӗршывсенче

БЕРЛИНРИ МАССӐЛЛА АРЕСТСЕМ

НЬЮ-ЙОРК, октябрӗн 11-мӗшӗ. (ТАСС). «Нью-Йорк таймс» хаҫатӑн Стокгольмри корреспонденчӗ пӗлтернӗ тӑрӑх, Берлинра «тарӑхса пурӑнакан тата Германия ҫӗнтерессине ӗненмен» ҫынсене нумай арестленӗ. Пуринчен ытла интеллигентсене арестленӗ. Октябрӗн 7-мӗшӗпе 8-мӗшӗнче 1.000 ҫынна ытла арестленӗ.

Чехословакири партизанла движени

НЬЮ-ЙОРК, октябрӗн 11-мӗшӗ. (ТАСС). Чехословакин пресс-бюровӗ ҫапла пӗлтерет: Словакин гитлеровецсем контроллесе тӑракан «Гардиста» хаҫачӗ Словаки партизанӗсем хӗҫпӑшаллӑ ӑнаҫлӑ кӗрешӳ туса пынине нумаях пулмасть ирӗксӗрех йышӑннӑ. Партизансем питех те лайӑх пытанса ӗҫлеҫҫӗ. Вӗсен организацине гитлеровецсем темӗн чул шыраса та тупайман-ха. Партизансем вӑрттӑн радиостанци урлӑ инструкцисем илсе тӑраҫҫӗ. Словаки партизанӗсем фашистсене вӗлереҫҫӗ, чугунҫулсене ишӗлтереҫҫӗ, Германин ҫар тӗлӗшпе тӑвакан мероприятийӗсене путлантарса лартас тесе саботаж организацилеҫҫӗ.

США-ра ҫавӑн пекех тата Карпат лешъенчи Украинӑри партизансен кӗрешӗвӗ ҫинчен те хыпарсем илнӗ. Ҫав хыпарсем тӑрӑх, Карпат лешъенчи Украинӑра хальхи вӑхӑтра 10 пин партизан Венгри войскисене хирӗҫ активлӑн кӗрешеҫҫӗ. Сентябрӗн вӗҫӗнче партизансем Ужгород ҫывӑхӗнчи аэродрома тапӑннӑ, Германин офицерӗсемпе салтакӗсене нумайӗшне вӗлерсе пӗтернӗ, икӗ ангара вут тивертнӗ тата темиҫе самолета пӗтерсе тӑкнӑ.

НОРВЕГИРИ ЛАРУ-ТӐРУ ҪИВӖЧЛЕНСЕХ ПЫРАТЬ

СТОКГОЛЬМ, октябрӗн 11-мӗшӗ. (ТАСС). Норвегирен килекен хыпарсем тӑрӑх, Тронхейм провинцинче террор иртӗхни вӑйлӑлансах пырать. Юлашки икӗ кун хушшинче темиҫе пин патриота арестленӗ. Чрезвычайнӑй положени тунӑ провинцисенче кӑна мар, ытти хуласенче те арестлеҫҫӗ. Виҫӗм кун Осло хулинче профсоюзсен руководителӗсем пулса ӗҫленӗ темиҫе ҫӗр ҫынна арестленӗ. Гестапон Норвегири начальникӗ ҫапла хӑратса каланӑ: пӗтӗм Норвеги ҫӗршывӗпе сарӑлса кайнӑ демонстрацисем чарӑнмасан, заложник шучӗпе тытса хупнӑ 200 рабочие асаплантарса вӗлеретпӗр, тенӗ.

Чрезвычайнӑй положени тунӑранпа Тронхеймра 74 патриота асаплантарса вӗлернӗ те ӗнтӗ. Маджаватан ялӗнче нимӗҫсем ялти мӗнпур 24 арҫынна асаплантарса вӗлернӗ. Осло ҫывӑхӗнчи Намр хулинче Германие хирӗҫле пит те вӑйлӑ демонстрацисем пулса иртнӗ. Демонстрантсем патриотсене массӑллӑн асаплантарнине хирӗҫ протестленӗ. Нимӗҫсем хулари нумай ҫынна арестленӗ тата пытарса усранӑ хӗҫпӑшал нумай тупнӑ.

Алла илнӗ хыпарсем тӑрӑх, Швеци чиккинчи Норвеги хулисенче чылайӗшӗнче ҫавӑн пекех массӑллӑ демонстрацисем пулса иртнӗ. Вӑйлӑ пӑлхавах пуҫланса каяссинчен хӑраса, гитлеровецсем урам кӗтессинче пулеметсем лартса тухнӑ.

Индири лару-тӑру

ЛОНДОН, октябрӗн 9-мӗшӗ. (ТАСС). Рейтер агентстви пӗлтернӗ тӑрӑх, общинӑсен палатинче Индири лару-тӑру ҫинчен прениесем пуҫланас умӗн Индипе Бирма ӗҫӗсен министрӗ Эмери чылай ыйтусене ответ панӑ. Вӑл ҫапла пӗлтернӗ: Инди вице-королӗ Инди лидерӗсемпе секретлӑ калаҫусем туса ирттернӗ. Анчах та Эмери ҫав калаҫусен характерӗ ҫинчен нимӗн те каласа паман.

Юлашкинчен Эмери ҫапла каланӑ: алла илнӗ даннӑйсем тӑрӑх, хумханусем пулса иртнӗ вӑхӑтра Инди халӑхӗ хушшинче 486 ҫынна вӗлернӗ. 2.024 ҫынна амантнӑ. Правительство учрежденийӗсенчи служащисене, вӑл шутра салтаксемпе полицейскисене, 60 ҫынна вӗлернӗ, 648 ҫынна амантнӑ.

ЯПОНИПЕ КИТАЙ ВӐРҪИ

Китай партизанӗсем Хайнань утравӗ ҫинчи пысӑк чугунҫул станцине ӑнаҫлӑн тапӑннӑ. Вӗсем унта 2 паровоз, 20 вагон сирпӗнтерсе янӑ тата тавар склачӗсене вут тӗртсе янӑ. (ТАСС).

Ответлӑ редактор В. Я. ЯКОВЛЕВ.

Чебоксарский Горфинотдел ставит в известность, что граждане, обложенные военным налогом и поступившие после обложения на постоянную работу в предприятие, учреждение или организацию обязаны представить в Горфинотдел справки с места работы о времени поступления на работу, для сложения с них налога по остающимся срокам уплаты с момента поступления на работу.

Непредставление требуемых справок не приостанавливает взыскание предъявленного к уплате налога по платежному извещению Горфинотдела.

ГОРФИНОТДЕЛ.

На постоянную работу требуются: 2 ответисполнителя по снабжению, бухгалтер, кладовщик.

Об условиях справляться: г. Чебоксары, ул. Урицкого, дом № 15, Наркомпищепром.

РЕДАКЦИ АДРЕСӖ: г. Чебоксары. ул. Володарского, 5 Дом печати. ТЕЛЕФОНСЕМ: редакторӑн — 0—67, редакци секретарӗн — 4—26, пропагандӑпа парти пурнӑҫ пайӗн — 3—99, ялхуҫалӑх пайӗн — 5—31, издательство конторин — 0—23.

НТ 11562 Типография №1 Управления полиграфпромышленности при СНК ЧАССР, Заказ № 2. Ф б. 58 84 п. л.